

4. Символи – знаки, що виражають смисл об'єкту, завдяки споглядально-образній формі передають абстрактні ідеї і поняття, що пов'язані з цим об'єктом.

5. Сигнали – знаки попередження чи оповіщення, зміст яких несе в собі угоди.

6. Індокси – умовні позначення предметів і ситуацій, які мають компактний характер.

Таким чином, західноєвропейська культура не являє собою монолітного і ідеологічного, світоглядного, культурологічного цілого, а являє собою сукупність цінностей розпорошеного глобалізованого світу.

*Наумкіна О. А. – канд. філос. н.
(Суми, СДПУ)*

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР: МЕТОДОЛОГІЯ НЕЛІНІЙНОГО СИНТЕЗУ

Процеси європейської інтеграції, які стали відповіддю на глобальні цивілізаційні зрушення, охоплюють сьогодні дедалі більше сфер життєдіяльності українського суспільства. Не став винятком і освітній простір України. Об'єднавчий рух у цій галузі спирається на концептуальні засади Болонського процесу, який передбачає утворення єдиного європейського простору вищої освіти з метою підвищення її конкурентноздатності та якості освітніх послуг.

Реалізація положень Болонського процесу – це тема гострих дискусій української науково-педагогічної спільноти. Опоненти занепокоєні можливістю втрати національно-культурної ідентичності, ментальних особливостей, а також позитивних здобутків вітчизняної системи освіти.

Прихильники євроінтеграційних процесів у галузі освіти виходять з того, що Україна не може стояти осторонь об'єднавчого руху. "...ініціатива європейських країн щодо загальноосвітньої, взаємно узгодженої та толерантної підготовки людини до життя у "новій Європі" не може бути оцінена інакше, як своєчасна і суперактуальна", – вважає академік АПН України В. Андрущенко [1, 520]. Концептуально погоджуючись з важливістю і необхідністю входження до Болонського процесу, науковці та освітяни сперечаються щодо шляхів і механізмів інтеграції української освіти в європейський освітній простір.

Ми вважаємо, що методологія нелінійного синтезу, яка була напрацьована в галузі синергетики відомими науковцями О. Князевою та С. Курдюмовим [2, 169 – 170], може бути використана в цьому об'єднавчому русі. Нелінійний синтез являє собою процес інтеграції складних нелінійних систем, які розвиваються різними темпами (в якості таких систем виступають українська та європейська освітні системи).

Основними принципами об'єднання складних систем є наступні:

- наявність різних, але не яких завгодно, способів об'єднання, способів побудови складного еволюційного цілого. Це означає, що освітній євроінтеграційний процес є багатоваріантним, відкритим. І завдання науковців сьогодні полягає у тому, щоб знайти найбільш ефективний і конструктивний шлях приєднання України до Болонських ініціатив;
- правильна топологічна організація: певний ступінь перекриття простих структур, що входять до більш складної, певне "почуття" міри. Якщо зона перекриття недостатня, то структури будуть розвиватися "не почувачучи" одна одної, жити в різних темпосвітах. Якщо ж перекриття занадто велике, то структури швидко зіллються в одну структуру, яка буде швидко розвиватися. Слідування цьому принципу дозволить зберегти національні особливості та здобутки вітчизняної системи освіти і одночасно сприйняти нове в узгодженому розвитку освітніх систем країн-учасниць;
- фактором об'єднання простого в складне є деякий аналог хаосу (обмінні процеси різного роду). Реалізація даного принципу вже наявна. Свідченням цього є активізація контактів, культурних обмінів між науковцями, освітянами, студентами різних країн Європи, посилення міграційних процесів, мобільності ринку праці тощо;
- об'єднання структур як різних темпосвітів: синтез простих структур, які еволюціонують в одну складну структуру відбувається шляхом встановлення загального темпу їх еволюції. Для створення складної структури із структур "різного віку" необхідно включити елементи пам'яті (соціальної пам'яті, культурних традицій);
- можливість – за умови правильної топології об'єднання – значної економії матеріальних і духовних витрат та прискорення еволюції цілого. Використання такої можливості видається вкрай актуальним з огляду на сучасні соціально-економічні труднощі українського суспільства.

Отже, на нашу думку, принципи нелінійного синтезу можуть бути досить конструктивними в напрацюванні конкретних шляхів і механізмів інтеграції української освіти в європейський простір.

Література:

1. Андрущенко В. П. Роздуми про освіту: Статті, нариси, інтерв'ю. – К.: Знання України, 2005. – 804 с.
2. Князева Е. Н, Курдюмов С. П. Основания синергетики. – Спб.: Алетейя, 2002. – 410 с.

*Неприцький О.А. – канд. іст. н.
(Вінниця, ВДПУ)*

БАЛТО-ЧОРНОМОРСЬКА ОСЬ БЕЗПЕКИ – ШЛЯХ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕРЕСІВ У ЄВРОПІ

Розпад двополюсної структури світу спричинив утворення на Сході європейського континенту, так званої, зони "вакууму безпеки". Це тери-